

מחשבות בעקבות סיום ספר יהושע // הרבה גליה סדן

הו. סיימנו את ספר יהושע. או מוטב לומר – גילינו את ספר יהושע מחדש. וגם את יהושע. הרי כולנו ידענו מי הוא יהושע: היורש של משה, המצביא, כובש הארץ. ומה עוד? לא ממש ידענו.

והנה, יחד גילינו לא רק מצביא חכם, אלא מנהיג שקול, בעל יכולת לפתור בעיות, המכבד את העם ואת עצמו. מנהיג המבין, שגם אם אין באפשרותך לסיים את המלאכה, אין אתה בן חורין להבטל ממנה. ספר יהושע מסתיים בפרידה אצילית של יהושע מן העם – הוא סוקר בפניהם את כל הניסים שעשה עבורם ה' ומפציר בהם ללכת בדרכיו, אך נותן לעם גם את האפשרות לבחור אחרת; הוא סוקר בפני העם את ההיסטוריה שלו; והוא מזמין את העם לחדש את הברית עם אלוהים ומסיים את תפקידו בטקס חגיגי של כריתת הברית הזו. וכאילו שאב המספר המקראי השראה מדמותו המכובדת והמכבדת של יהושע – גם הפסוקים האחרונים מלאים שלווה מכובדת, שלום ומילוי התחייבויות.

ואכן, יהושע הוא מנהיג מעורר השראה: הוא ממלא את תפקידו המורכב והקשה בהובלת העם דרך מלחמות הכיבוש, אך בוחר בדרכי שלום כאשר הדבר מתאפשר (ודי לנו אם נזכיר את החלטתו לגבי הגבעונים כאשר תרמיתם מתגלה). הוא ממלא התחייבויות (ובכללן ההתחייבות העתיקה של אחי יוסף להביא את עצמות יוסף לקבורה בארץ). הוא זוכר את העבר ומנסה להבטיח את טובת העם בעתיד (באמצעות חידוש הברית בין העם לאלוהיו). הוא עניו ואיננו מתלהם, לא במהלך הלחימה ואף לא כאשר נלכד עכן ונשפט על ידו (ולעכן הוא אף קורא "בני", למרות שהוא כבר יודע שיהיה עליו להעניש את עכן קשות). הוא יודע מתי וכיצד לפעול, ומתי לסגת ולוותר.

מצבי מלחמה וכיבוש אינם קלים ויפים, אך יהושע מציג בפנינו אפשרות להנהיג את העם מתוך שיקול דעת גם במצבים כאלה. מאדם החרד לכבודו של משה והקורא למשה להעניש את אלדד ומידד במילים "אדוני משה – כלאם!!!", הוא הפך לאדם שהעם כולו רוכש אליו כבוד אף מבלי שביקש זאת. מי יתננו מנהיגים שקולים וענווים כיהושע.